

SÜRREAL-DADAİST: "KAYIP AKŞAM YEMEĞİ"

Öznur YILDIRIM¹, Kemal ULUDAĞ²

1 Araş. Gör. Dr., Adıyaman Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik Bölümü, oznuraks@gmail.com ORCID: 0000-0003-4140-8929

2 Doç., Anadolu Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Seramik Bölümü, kemaluludag@gmail.com ORCID: 0000-0002-3507-008X

Yıldırım, Öznur ve Uludağ, Kemal. "Sürreal-Dadaist: 'Kayıp Akşam Yemeği'". ulakbilge, 54 (2020 Kasım): s. 1301-1308. doi: 10.7816/ulakbilge-09-54-03

ÖZ

Birinci Dünya Savaşı'nın yıkıcılığına tepki olarak doğan Dadaizm ve 20. yüzyılda Fransa'da Dadaizm etkisiyle doğan gerçek üstü anlamına gelen Sürrealizm akımları edebiyattan sinemaya, resimden heykele, şiirden seramiğe sanatın birçok alanında etkili olmuştur. Zekâ ve yaratıcılıkla aynı anlamda kullanılan sürrealizm, seramik alanından sanatçıların da ilgisini çekmiştir. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Seramik ve Cam tasarımı bölümü mezunu olan ve çalışmalarına özel atölyesinde devam eden Yeşim Bayrak bu sanatçılardan sadece bir tanesidir. 'Lost Dinner-Kayıp Akşam Yemeği' eserinde; gündelik hayattan seçtiği, çatal, bıçak, kaşık, kâse, tuzluk gibi hazır nesnelere Dadaizm ve Sürrealizm ışığı altında kendine özgü mizah anlayışıyla birleştirerek, onlara fonksiyonel ve sembolik anlamlarının dışında yeni bir estetik anlam kazandıran sanatçının "Lost Dinner" isimli eseri düşünsel açıdan çözümlenerek seramik sanatında nesne dönüşümleri konusu farklı örneklerle irdelenmiştir. Eseri daha iyi okumak adına hem teknik-biçimsel hem de kavramsal anlamda benzer çalışmalara yer verilmiştir. Sanatçı, malzemeyi düşüncenin hizmetinde kullanarak, hem aktarmak istediklerini özgün biçim diliyle alıcılara ulaştırmakta hem de onları başka sorgulamalara götüren kapı aralamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dadaizm, Sürrealizm, seramik

Makale Bilgisi

Geliş: 17 Eylül 2020

Düzelme: 28 Ekim 2020

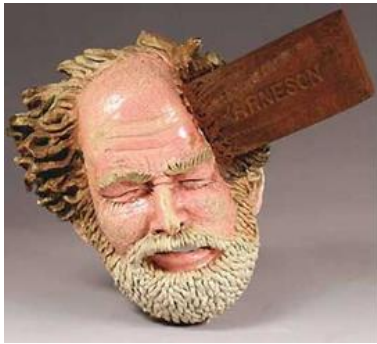
Kabul: 2 Kasım 2020

Giriş

Birinci Dünya Savaşı sonrasında yeni sanat akımlarının ortaya çıkması sanatın tanımının da değişmesine ve dönüşmesine neden olmuştur. En genel anlamıyla bir fikri, bir düşünceyi, bir tasarımı estetik bir biçimde, sanatsal yollarla yaratıcı olarak ortaya çıkarmak şeklinde tanımlanan sanata; soyut sanat, çağdaş sanat, kavramsal sanat vb. gibi tanımlar ve modernizm, fovizm, fütürizm, pop art, op art, arazi sanatı, postmodernizm, sokak sanatı v.b. gibi akımlar bu dönemden sonra eklenmiştir. Dadaizm ve Sürrealizm bu sanat akımlarından sadece iki tanesidir.

1916'dan itibaren Birinci Dünya Savaşı'nı doğuran nedenlere sert ve iğneleyici bir tepki olarak doğan, kısaca Dada olarak bilinen Dadaizm kasıtlı olarak saçma, akıldışı eserlerle toplumsal, politik ve kültürel değerleri irdeleyen çok yönlü bir akımdır (Phillips, 2016:52). Çok yönlü olmasının sebebi sanat alanında belli bir kesime hitap etmemesi, sanatın birçok alanında Dadaist eserlerin var olmasından kaynaklanmaktadır. Edebiyattan tiyatroya, heykelden seramiğe birçok alanda Dada hareketinden yola çıkarak saçma, anarşist ve hiciv unsurlarını barındıran eserler ortaya çıkmıştır. Mehmet Yılmaz'ın; "Dada sanatının kendinden önceki sanat akımlarından bir farkı da ortak bir biçim kaygısı taşımamasıdır" sözü Dadaizm'in kendisini bir biçim ve kalıba sokmaması ve disiplinler arası bir hareket oluşunun göstergesi olarak belirtilebilir. Gerçekte "Dadaizm, Dadaistler için hiçbir zaman bir okul, bir hareket, ya da bir stil olmamıştır. Dadayı; diğer insanları kamçılayan ve özgürlüklerini ilan etmiş birkaç ruhun toplanması" olarak tanımlamışlardır (Richter 1994: 215). Tıpkı bugün olduğu gibi, savaşın yıkıcılığına engel olamayan sanat aslında sanat değildi onlar için. Sanatın duvarlarını yıkarken aslında onun alanının genişlettiklerinin farkında olup olmadıkları tartışılabilir da Dadaizm farklı malzeme, teknik, yöntem ile günümüzde de söylemlerine devam etmektedir.

Dadaizm'den doğan Sürrealizm akımı ise ilk örneklerini edebiyat alanında vermiştir. Andre Breton'nun 1924 yılında ilk sürrealist manifestoyu çıkarması ile geniş kitlelere ulaşmıştır. Bu manifestoda; "Sürrealizm saf otomatizmdir. Düşüncenin gerçek işlevlerini sözlü veya yazılı olarak ya da daha başka bir yolla ifade etme girişimi, herhangi bir moral ya da estetik ön koşullandırmaya bağlanmadan, mantık kontrolü de olmaksızın düşüncenin yönlendirilmesi" şeklinde tanımlanmıştır (N. Keser, 2009:329). Burada belirtilen düşüncenin gerçek işlevlerini sözlü ve yazılı anlatımın dışında bir başka yoldan ifade edilmesinden kasıt plastik bir anlatımdır. Bu bağlamda; nasıl ki genellikle resim alanında bir araya gelmesi imkânsız olan imgeler birleştirerek kompozisyonlar oluşturuluyorsa, seramik alanında da endüstri ürünü olan günlük kullanım eşyalarını dönüştürerek kompozisyonlar oluşturulmakta ya da seramik yüzeyi tuval gibi kullanarak rüyalarını, düşlerini, bilinçaltının yansımalarını gerçeküstücü bir anlayışla yüzeye aktarmaktadır. Seramik sanatında konu seçimlerinde diğer alanlara göre büyük farklar bulunmamaktadır. "Sürrealizmin temel taşı olan mizah, çocuksuluk, oyun, gerçeği karikatürize etmek gibi pek çok olgu, seramik malzemenin plastikliği sayesinde kendisini kolaylıkla dışa vurmaktadır" (Küçükberbaş 2015:148). Robert Arneson (Şekil 1), Vilma Villaverde (Şekil 2), Sergei Isupov (Şekil 3), Kate Macdowell, Dadaist ve Sürrealist eğilim gösteren bazı seramik sanatçılarıdır. Bu sanatçılar seramiği malzeme olarak seçerek gerek form gerekse dekor öğelerini kullanarak gerçeküstü eserlere imza atmışlardır.

Şekil 1. Robert Arneson'a ait seramik heykel.

Şekil 2. Vilma Villaverde'ye ait seramik heykel.

Şekil 3. Sergei Isupov'a ait seramik heykeller.

Çağdaş seramik sanatçılarından Judy Chicago ve Ronit Baranga da düşünsel açıdan bu çalışmada üzerinde durulacak Yeşim Bayrak'ın 'Lost Dinner- Kayıp Akşam Yemeği' eserine benzer çalışmalara imza atmışlardır. 'Kadınlar tarihi' için bir anıt olarak tanımlanan 'The Dinner Part' eseriyle Judy Chicago ve sürrealist seramik çalışmalarıyla ön plana çıkan Ronit Baranga bu sanatçıların en bilinenleridir. Feminist sanat hareketinin öncülerinden olan Chicago, tarihte önem arz eden kadınların hazin öykülerini sıra dışı bir ifade biçimiyle sunmaya çalışmıştır (Şekil 4-5-6). Bir eş kenar üçgen yemek masasının etrafında, her bir kenarında 13 servis ile tarihin tozlu raflarında unutulmuş ancak yaşadığı dönemde önemli işler başarmış kadınları buluşturmuştur. Bu kadınlar arasında; Yunan mitolojisinden savaşçı kadın ulusu Amazondan İngiltere Kraliçesi I. Elizabeth'e, cadılıkla suçlanıp yakılan kadınlardan gökbilimcilere, şairlerden doktorlara birçok alanda söz söylemiş kadınlar bulunmaktadır. Eser ayrıca feminizm ve cinsiyet ayrımcılığına göndermelerde bulunan birçok sembolü içermektedir. Örneğin; her bir serviste bulunan altın kadeh, kutsal kâseye, porselen tabaklarda bulunan vulva ve kelebek karışımı çizimler kadının üretkenlik, yaratıcılık, zekâ, özgür ruhunu ve gücünü simgeler. "Chicago'nun öncülüğünde 1974 yılında başlayan ve dört yüzün üzerinde sanatçının gönüllü işbirliğiyle, tek bir malzeme ve teknik yerine çoğul bir malzeme ve teknik kullanımıyla inşa edilen bu yapıtta boyanmış porselen, dikiş, nakış ve dokuma gibi ne kadar ev işi olarak adlandırılan, kadınlıkla özdeşleştirilen, küçümsenen, 'değerli' 'yüksek' ya da 'liberal' sanatlar olarak kabul edilen resim, heykel ve mimarinin oluşturduğu eril zihniyetin egemenliğindeki sanat alanının karşıtı olarak tanımlanan sanatsal ifade biçimi ve formu varsa hepsini sahiplenmeye çalışır" (Keser 2015: 137).

Şekil 4. Judy Chicago, The Dinner Party, enstalasyon detay,

Şekil 5. Judy Chicago, The Dinner Party, enstalasyon genel görünüm,

Şekil 6. Judy Chicago, The Dinner Party, enstalasyon detay,

Şekil 7. "Time For Tea", 2015, porselen, New Taipei City Yingge Ceramics Museum.

Şekil 8. "Breakfast", 2014, Porselen, 14th Biennial of Ceramics, Andenne, Belçika.

Judy Chicago'nun 'The Dinner Party' adlı eseri ile Yeşim Bayrak'ın 'Kayıp Akşam Yemeği' eseri konuları, konuyu ele alma biçimlerinin enstalasyon olması ve isimleri açılardan benzerlik gösterirken, Ronit Baranga'nın eserleri ile daha çok üslup açısından benzerlik göstermektedir. Bu sanatçılar duygu ve düşüncelerini aklın, geleneklerin, görünen gerçeğin dışında bilinçaltının gerçeğinin yansıtan Dadaizm ve Sürrealizm anlayışıyla aktarmışlardır. 'Time For Tea', 'Breakfast', 'The Feast', 'Self Feeding', 'Crowd', 'Tea Party' serilerindeki tabak, fincan, çaydanlık gibi yemek servisinde kullanılan ürünleri insana ait uzuvlar ve organlarla birleştirerek, işlevlerini dışlayarak sanat eserine dönüştürmüş ve esere ait çözümlenmeyi izleyiciye bırakmıştır (Şekil 7-8).

Bu araştırmada amaç; çağdaş seramik sanatı alanında eserler üreten Yeşim Bayrak'ın "Kayıp Akşam Yemeği" isimli sanat eserini hem teknik biçimsel hem de felsefi çözümlenmesi olup, bu eser üzerinden sanat eseri, bağlamları ve akımların eserler üzerine etkilerine örneklerle araştırılmaya çalışılmıştır.

Kayıp Akşam Yemeği (Lost Dinner)

Duchamp ile başlayan endüstri ürününün sanat eserine dönüştürülmesi (Yılmaz 2006:114), bir anlamda sürrealist seramikçilerin de hazır nesneyi kullanarak Dadaist ya da Sürrealist yaklaşımları olan eserler üretilebilmelerine katkı sağlamıştır. Ufuk Tolga Savaş nesne dönüşümlerini dört şekilde kategorize etmektedir. Endüstri ürünü nesnenin sanat eserine dönüşmesi; nesnenin yapıldığı malzemeyi, boyutlarını, bağlamını değiştirerek, ya da endüstri ürünü nesnenin özünü değiştirmeden, şeklinde küçük değişiklikler yaparak yeni bir nesne yaratmak şeklinde olabilir. 'Kayıp Akşam Yemeği' eseri açısından burada üzerinde duracağımız dönüşüm; endüstri ürünü nesnenin özünü değiştirmeden, şeklinde küçük değişiklikler yaparak yeni bir nesne yaratmak olacaktır. "Endüstri ürünü bir nesnenin şekline işlevini yok edecek yönde sınırlı bir müdahale yapılacak olursa, o nesne gündelik göstergesinden sıyrılacak ve yeni bir nesne olarak ortaya çıkacaktır" (Savaş, 2007). Böylece sıradan ya da gündelik bir nesne yeni bir biçim diliyle yeniden var olarak sanat eserine dönüşmüş olacaktır.

Şekil 9. "Kayıp Akşam Yemeği" (Lost Dinner), 2013, 2,50x100 porselen, metal, ahşap, el yapımı kâğıt, enstalasyon

Yeşim Bayrak "Kayıp Akşam Yemeği" eserinde tam olarak bunu yapmıştır denebilir (Şekil 9). Bayrak'ın da belirttiği gibi "Kayıp Akşam Yemeği" (Lost Dinner) ismi ile Leonardo da Vinci'nin son akşam yemeği tablosuna göndermede bulunmaktadır. Genç Türk seramik sanatçılarından Yeşim Bayrak günlük kullanım eşyaları olan nesnelere özgün biçim dili ile sanat eserine dönüştürdüğü yapıtıyla, 2013 yılında Kore'de Gyeonggi International Ceramics Biennale Hot Rookies'de sergilemeye hak kazanmıştır. 2.50x100 cm boyutlarındaki masa üzerine kurgulanmış esere bakıldığında ilk olarak çok tanıdık gelen ancak anlamsız nesnelere bütünleşmiş parçaların bir araya getirildiği göze çarpmaktadır. Yemek masası düzeninde beyaz, siyah, kırmızı ve ahşap renklerinin hakimiyetinde masa üstü elemanlarının düzenlendiği görülmektedir. Kalıp ile şekillendirilen sırlı porselen ürünler, duş bataryası, pipo ağızlığı, musluk vanası, fermuar gibi yardımcı malzemelerle bir araya getirilerek nesnelere sanatçı tarafından objeleştirilerek kavramsal anlamlar yüklenmiştir. Tabak, kâse, tuzluk, kepçe, çatal, bıçak gibi objelerden oluşan kompozisyonda özellikle gelenekçi kadınlarının kurduğu geleneksel sofraya düzenine eleştiriyi niteliğindedir.

Sanatçı, izleyiciyi şaşırmanın ve gülümsetmenin sonsuz ilham kaynağı olduğunu, formun hayali arkadaşı, rengin ise unutulmamış bir anıyı imgelediğini-çağırıştırdığını düşünmektedir. Dikkatli bir şekilde bakıldığında birçok ayrıntı göze çarpmaktadır: Oturma elemanı olmayan bir yemek masası, ince ince işlenmiş dantel masa örtüsü yerine, ince ince yazılmış Dadaist şiirler, ayrı ayrı gördüğümüzde anlamlandırabileceğimiz ancak bir araya geldiğinde ister istemez yüzümüzde tebessüm oluşturacak nesnelere sanki hiç gelmeyecek olan misafirleri ağırlamak için en özenli haliyle hazır olan durmuşçasına sunulmaktadır. Selüloz ve tuvalet kâğıdı kullanılarak hazırlanan ve birleştirilen masa örtüsü üzerinde; dada şiirler, İngilizce gazetelerden kelimeler kesilerek karıştırılan ve rastgele seçilerek sözcük anlamlarının uyumluluğuna bakılmaksızın rastlantısal bir biçimde oluşturulan metinler yer almaktadır (e-posta ile görüşme, 12 Nisan 2016).

Şekil 10. "Kayıp Akşam Yemeği" detay, fermuarlı tabak.

Şekil 11. "Kayıp Akşam Yemeği" detay, kırpikli yumurtalık.

Şekil 12. "Kayıp Akşam Yemeği" detay, musluklu sürahi.

Fermuarlı bir tabak (Şekil 10), kırpikli bir yumurtalık (Şekil 11), musluklu bir sürahi (Şekil 12) ve alışılmışın dışında el yazması bir örtü. Bayrak'ın kişisel web sitesinde de belirttiği gibi bu eserde, işlev, simge, kavram ve anlamların ötesine geçerek, tuhaf ve bir o kadar güçlü objeleri Dadaist ve Sürrealist çağrışımlar ile birleştirmeyi başarmıştır. Sanatçı geleneksel nesnelere cinsiyet ve kimlik kazandırarak cinsel ayrımcılığa da ince bir gönderme yapmaktadır.

Şekil 13. "Kayıp Akşam Yemeği" detay, kelepçelemiş tuzluk ve karabiberlik.

Şekil 14. "Kayıp Akşam Yemeği" detay, lavabo gideri bulunan kâse.

Şekil 15. "Kayıp Akşam Yemeği" detay, paslanmış testereden bıçak.

Masada bulunan nesnelere birliktelikleri tasarlanarak bir araya getirildikleri ve böylece insanı düşündürdükleri yadsınmaz bir gerçektir. Birbirine kelepçelenmiş tuzluk ve karabiberlik... (Şekil 13) Nasıl ki sofrada tuz ve karabiber ayrılmaz bir bütündür, ataerki aile yapısında o ailenin fertleri de ayrılmaz bir yapının parçası olduğu gibi 'Kayıp Akşam Yemeği'nde birbirine kelepçelenmiş tuzluk ve karabiberlik formu ile geleneksel aile yapısının bütünlüğüne atıfta bulunulmaktadır. Yeri geldiğinde yemek pişiren, yeri geldiğinde temizlik yapan geleneksel kadın rolüne atıfta bulunan ortasında lavabo gideri bulunan bir kase (Şekil 14), hayatını bu geleneksel yaşamın içinde paslanmaya mahkum eden kadını temsil eden paslanmış testereden bıçak (Şekil 15) ile toplumda kadının yerini eleştirel ve ironik bir dille yansıtmaya çalışmıştır. Bütün detaylarda göze çarpan ve geleneksel kadının rolünü sorgulatan ayrıntılar, Dadaist ve Sürrealist bir anlatım biçimiyle bu eserde de karşımıza çıkmaktadır.

Yeşim Bayrak 'Kayıp Akşam Yemeği' eserini şu şekilde tanımlıyor;

Sıradan bir yemek takımının tüm rollerinden sıyrılarak 'yemek pişiren kadın' rolünü de başka bir yere taşımayı hedefliyor. Fermuarlı çorba kasesi, örgü şişli et tabağı, paslanmış testereden bıçak, duş başlıklı salata kasesi, düğme dikili delik kaşık kullanamayacağınız bir tuzluk ya da sosluk vs. Dada ile bütünleştirilip yaratılan bu algı, kadını geleneksel aklın tutsaklığından ve bu aklın kurduğu düzenden başka bir yere taşımayı amaçlıyor.

'Sanatçı Kadın' ve 'Geleneksel Kadın' algılarının çatışması ve bu çatışmadan doğan kaos, kadını erkeklerin dünyasına ve bu dünyanın içindeki kendisine yabancılaştırarak bir hesaplaşmanın içine sürüklüyor. Kayıp Akşam Yemeği bir anlamda bu hesaplaşmadaki taraflardan 'sanatçı kadının' kendini ifade etmek için kullandığı bir dil (e-posta ile görüşme Tarih:13.04.2016).

Sonuç

İnsanın en temel ihtiyacı olan beslenme konusunda o kadar ileriye gidildi ki; tıpkı Duchamp'ın pisuvarı galeride sergileyip belki de kapitalist sistem ve hedonik tüketimle birlikte "sanatın bir şekilde sonunun" geldiğini ve artık görünen gerçeği "yeniden zihnin hizmetine sunmak" gerektiğini söylemesi gibi beslenmenin ötesinde yeme-içme konusunda kullanılan araç gereçlerin bile bu gereksiz tüketim çılgınlığının bir parçası haline dönüştüğü görülmektedir. Kuşkusuz bunu ifade edebilecek en iyi sanat akımları, savaşların yıkıcılığını ve burjuvaziyi görmezden gelenlerin 'sanat' şemsiyesi altına sığınmasına tepki olarak doğan ancak yıktıkları bu duvarların ardında yeni dünyaların var olduğunu kanıtlayan Dada ve Sürrealizmdir. Tıpkı bu sanat akımlarının ortaya çıkış nedeninde olduğu gibi sorunları görmezden gelmek yerine toplumda dikkate değer bulunmayan 'Kadın' olgusunu çağdaş ve çağcıl anlayışla sorgulayan ve sorgulatan eserlere ihtiyaç vardır. Sanatçı sorgulayabildiği ve eseri aracılığı ile alıcıyı sorgulatabildiği oranda işlevini yerine getirmiş olacaktır.

Yukarda örnekleri verilen ve düşünsel açıdan çözümlenmeye çalışılan, üç sanatçının da kullandığı seramik malzemeler, sanatçıların var etme çabasında bir araç olmuştur. Bugünlerde malzemenin fikirden önemli hale geldiği günümüz sanat ortamında, malzemenin fikre hizmet ettiği "Kayıp Akşam Yemeği" toplumda kadının yeri ve değeri konusunda ironik bir dille Dadaizm ve Sürrealizm akımının etkileri ile Çağdaş Seramik Sanatında önemli bir yer edinmiştir. Sanatçı var etme sürecinde seçtiği teknik-biçimsel dil ile toplumdaki geleneksel ve sanatçı kadın algısını tartışırken aynı zamanda alıcıya da esere yükleyeceği anlamlar ile değer katabileceği alanlar bırakmaktadır. Bu bağlamda bu eser diğer örneklerinden ayrılarak ilk çağlardan itibaren kullanılan kadın imgesine farklı bir bakış açısı getirmektedir. Öyle ki "İlkel zamanlarda 'Ana Tanrıça' ve 'Kadın'a özgü doğum, üreme, bereket sembelleri şeklinde kendini gösteren bu sembeller" (Canbolat 2016:146) bu eserde kadının cinsel kimliğinin dışında toplumda kadının rollerini tartışmaktadır.

Kadın olmanın oldukça zor olduğu dünyada kadın, cinsiyet algısı ve ayrımcılığın uzak bir birey olarak varlık oluşturma savaşı vermektedir. Bu bağlamda Yeşim Bayrak'ın 'Kayıp Akşam Yemeği' eseri hem bir kadın sanatçının sanatçı kimliği açısından varlık mücadelesinin hem de cinsiyet dayatmasıyla kadınlara yüklenen toplumsal yüklerle karşı duruşun sanatsal form bulmuş bir objeleştirilmesi ve de yapıtlaştırılmasıdır.

Kaynaklar

- Alp, K. Ö. (2013) "Sanatın Temsili ve Postmodern Sanatta Temsil, Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi hakemli dergisi (Kasım Aralık) Sayı: 12
- Canbolat, A. (2016), Çağdaş Seramik Sanatında Simgesel Anlatımlar. Sanatta Yeterlik Tezi Anadolu Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü.
- Keser, İ., Keser, N. (2015), "Kadın Tarihi İçin Bir Anıt: Akşam Yemeği Partisi", *Humanitas*, Sayı:5, Sayfa: 137-152 Tekirdağ,
- Küçükbaş M. N. (2015) Seramik Sanatında Sürrealizm. Dokuz Eylül Güzel Sanatlar Enstitüsü Seramik Cam Tasarımı AnaSanat Dalı Yüksek Lisans Tezi, İzmir.
- Phillips, S. (2016) ...İzmler: Modern Sanatı Anlamak. Yem Yayınları.
- Richter, H. (1994). Dada Art and Anti-Art. Thames and Hudson, London.
- Savaş, U. T. (2007) "Endüstri Ürünü Nesneden Sanata", *Sanat Yazıları* 17, Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları.
- Sürmeli, K. (2012) "Dada Hareketinden Kavramsal Sanata" İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi Cilt/Vol. 2 Sayı/No. 6: 337-345 Yıllık Özel Sayı
- Yılmaz, M. (2005) Modernizmden Postmodernizme Sanat. Ankara: Ütopya Yayınevi.

İnternet Kaynakları

<http://www.yesimbayrak.com> (Erişim Tarihi: 09.05.2016)

https://www.brooklynmuseum.org/eascfa/dinner_party/index.php (Erişim Tarihi: 02.11.2016)

Lauren Rabinovitz, Issues of Feminist Aesthetics: Judy Chicago and Joyce Wieland

Maura Reilly, "The Dinner Party: Curator's Overview," Brooklyn Museum, Elizabeth A. Sackler Center for Feminist Art
Stable URL: <http://www.jstor.org/stable/1358083> (Erişim Tarihi: 02.11.2016)

Görsel Kaynaklar

Görsel 1. Robert Arneson'a ait seramik heykel.

<https://tr.pinterest.com/pin/146789269075352599/> (Erişim Tarihi: 18.11.2016)

Görsel 2. Vilma Villaverde'ye ait seramik heykel.

<http://embaceramica.blogspot.com.tr/> (Erişim Tarihi: 18.11.2016)

Görsel 3. Sergei Isupov'a ait seramik heykeller.

<http://sergeiisupov.com/works/past/humanimals> (Erişim Tarihi: 18.11.2016)

Görsel 4. Judy Chicago, The Dinner Party, enstalasyon detay,

Görsel 5. Judy Chicago, The Dinner Party, enstalasyon genel görünüm,

Görsel 6. Judy Chicago, The Dinner Party, enstalasyon detay, 1974-79. Seramik, porselen, tekstil, 1463x1463 cm, Brooklyn Museum. (Fotoğraf: Donald Woodman)

https://www.brooklynmuseum.org/exhibitions/dinner_party/ (Erişim Tarihi: 10.11.2016)

Görsel 7. "Time For Tea", 2015, porselen, New Taipei City Yingge Ceramics Museum.

Görsel 8. "Breakfast", 2014, Porselen, 14th Biennial of Ceramics, Andenne, Belçika.

Görsel 9. "Kayıp Akşam Yemeği" (Lost Dinner), 2013, 2,50x100 porselen, metal, ahşap, el yapımı kağıt, enstalasyon. (Yeşim Bayrak kişisel arşivi)

Görsel 10. "Kayıp Akşam Yemeği" detay, fermuarlı tabak. (Yeşim Bayrak kişisel arşivi)

Görsel 11. "Kayıp Akşam Yemeği" detay, kirpikli yumurtalık. (Yeşim Bayrak kişisel arşivi).

Görsel 12. "Kayıp Akşam Yemeği" detay, musluklu sürahi. (Yeşim Bayrak kişisel arşivi)

Görsel 13. "Kayıp Akşam Yemeği" detay, kelepçelemiş tuzluk ve karabiberlik. (Yeşim Bayrak kişisel arşivi)

Görsel 14. "Kayıp Akşam Yemeği" detay, lavabo gideri bulunan kase. (Yeşim Bayrak kişisel arşivi)

Görsel 15. "Kayıp Akşam Yemeği" detay, paslanmış testereden bıçak. (Yeşim Bayrak kişisel arşivi)

SURREAL-DADAIST: "LOST DINNER"

Öznur YILDIRIM
Kemal ULUDAĞ

ABSTRACT

Dadaism born in response to the destruction of the First World War and the Surrealism came into being in the 20th century under the influence of Dadaism in France became influential in many fields of art from literature to cinema, painting to sculpture, poet to ceramic. Surrealism, which is used in the same meaning as intelligence and creativity, has attracted the attention of artists from the field of ceramics. Yeşim Bayrak is an artist one of them who graduate of the Mimar Sinan Fine Arts University Department of Ceramics and Glass Design and continues her special workshop. 'Lost Dinner- Kayıp Akşam Yemeği' is in the work; which has created a new aesthetic meaning outside of his functional and symbolic meanings by combining ready-made objects such as forks, knives, spoons, bowls, and salty objects under of Dadaism and Surrealism with his unique sense of humor, object transformations are discussed with different examples. In order to better read the artifact, similar works in both technical-formal and conceptual sense have been given. The artist uses the material in the service of the idea both gives what convey to people with her individual art vision and opens the door to lead them to other inquiries.

Keywords: Dadaism, Surrealism, ceramic